

PROTOKÓŁ NR 28/12

z posiedzenia Komisji Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska w dniu 14 grudnia 2012 r.

Posiedzenie Komisji podsumowujące działalność spółek wodnych Powiatu Otwockiego odbyło się w Zespole Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych im. Stanisława Staszica w Otwocku w godzinach 17⁰⁰ do 19³⁰.

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji, przedstawiciele spółek wodnych Powiatu Otwockiego, wójtowie oraz sołtysi gmin w których działają spółki wodne.

Pan Janusz Budny Członek Zarządu Powiatu powitał zebranych.

Pani Przewodnicząca przedstawiła proponowany porządek obrad.

Porządek posiedzenia:

1. Podsumowanie działalności Spółek Wodnych.
2. Sprawy różne.
3. Zakończenie obrad.

Porządek obrad został przyjęty jednogłośnie.

Ad. 1

Przewodnicząca Komisji przedstawiła kilka informacji na temat spółek wodnych.

Spółki wodne nie funkcjonowały w Powiecie Otwockim ok. 20 lat. Ostatnie trzy lata pokazały, że skończyła się tzw. susza geologiczna. Obowiązek utrzymywania urządzeń melioracji szczegółowej i odwodnień wszystkich urządzeń wodnych został nałożony na właścicieli nieruchomości, na których te urządzenia się znajdują. Praktycznie urządzenia te nie miały przez lata gospodarzy. Niski poziom wód gruntowych sprawił, że nastąpiła degradacja tych urządzeń. Urbanizacja sprawiła, że obszary niegdyś rolne stały się terenami budowlanymi. Rowy zostały zasypane, pozarastały i zamuliły się przepusty. Te czynniki sprawiły, że w wielu miejscowościach nastąpiły podtopienia, zakłócone zostały stosunki wodne.

Pan Janusz Budny uczestniczy w spotkaniach z mieszkańcami Powiatu Otwockiego, na których namawia do reaktywowania – tworzenia spółek wodnych. Do grudnia 2011 roku utworzono 4 spółki: w Góraszce, w Dyzinie-Jatnem, w Glinie i w Majdanie. Prawo wodne daje możliwość jednostkom samorządu terytorialnego dotowania tych spółek. W budżecie Powiatu na 2012 rok zostały zabezpieczone środki w wysokości 25.000 zł na wsparcie spółek wodnych. Organem rejestrowym dla spółek wodnych jest starosta. Działają na podobnej zasadzie, jak stowarzyszenia, czyli musi być zebranie założycielskie, zarząd, komisja rewizyjna. Na bazie Prawa wodnego tworzy się statut.

Pan Janusz Budny z pracownikami Starostwa Powiatowego w Otwocku uczestniczył w spotkaniu przedstawicieli władz Powiatu Garwolińskiego, Rejonowego Związku Spółek Wodnych w Garwolinie i niedawno powstałych spółek wodnych, działających na terenie powiatu otwockiego. Dzięki gościnności Powiatu Garwolińskiego, rozpoczynające swą działalność w Powiecie Otwockim spółki wodne zyskały okazję, by czerpać wiedzę z bogatych doświadczeń działających z powodzeniem od wielu lat 14 spółek wodnych na terenie powiatu garwolińskiego. Podczas spotkania przedstawiono sposoby funkcjonowania spółek wodnych w Powiecie Garwolińskim, metody ich finansowania, jak również strukturę wykorzystania środków na działalność statutową spółek. Omówiono zagadnienia związane z określaniem obszarów zmeliorowanych i naliczaniem składek na rzecz spółki od

mieszkańców odnoszących korzyści z istniejących urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Nie zabrakło również ciekawych rozwiązań, wypracowanych przez lata współpracy Rejonowego Związku Spółek Wodnych z urzędem Starosta Powiatowego w Garwolinie, które zapewne uda się przenieść na grunt Powiatu Otwockiego. Zarządy spółek wodnych Powiatu Otwockiego uzyskały ważne wskazówki i porady dotyczące prowadzenia dokumentacji spółek, dokumentowania finansów oraz sposobów egzekwowania należności na rzecz spółki. Przedstawiciele nowo powstałych spółek wodnych otrzymali odpowiedzi na wiele pytań dotyczących zagadnień, z którymi dopiero przyjdzie im się zmierzyć.

Najstarsze polskie spółki wodne działają od połowy XIX wieku do lat sześćdziesiątych XX wieku. Nazwa spółka wodna wprowadzona została do polskiego prawodawstwa w czasach II Rzeczypospolitej przez ustawę wodną z 19 września 1922 r. Spośród 350 spółek wodnych działających w 1962 r. aż 53 powstały jeszcze w XIX wieku. Po drugiej wojnie światowej spółki wodne szybko reaktywowały swoją działalność, przyczyniając się do usuwania zniszczeń wojennych w urządzeniach wodno - melioracyjnych i wałach przeciwpowodziowych. Pod koniec lat pięćdziesiątych zaczęto tworzyć spółki wodne dla ochrony wód przed zanieczyszczeniem, zwane „przemysłowymi spółkami wodnymi”. Były one prekursorem zasady „kto zanieczyszcza ten płaci”. Aktualnie zasady działania spółek wodnych reguluje wyłącznie ustawa z 18 lipca 2001 r. Prawo wodne.

Pan Janusz Budny Członek Zarządu Powiatu omówił działalność spółek wodnych.

Na terenie Powiatu Otwockiego działa już siedem spółek wodnych. Cztery z nich działają na terenie Gminy Celestynów (Dyzin-Jatne, Glina, Podbiel, Pogorzel), natomiast trzy w Gminie Wiązowna (Glinianka, Majdan, Wiązowna Północna). Niezwykle istotną rolę spółek wodnych jest kreowanie gospodarki wodnej na terenach lokalnych społeczności, kładąc szczególny nacisk na konieczność utrzymywania rowów melioracyjnych w stanie stałej drożności, co ma znaczenie minimalizujące skutki zalań lub podtopień.

Terytorium Powiatu Otwockiego obejmuje 615 km². Na terenie Powiatu jest ok.:

- 430 km – rowów melioracyjnych,
- 150 km – rzek i kanałów,
- 90 km rowów odwodnieniowych,
- i wiele rowów przydrożnych.

Melioracje służące poprawie stosunków wodnych (wyk.1958-1999), których zadaniem było polepszenie zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienie jej uprawy i ochrona użytków rolnych.

Powiat wykonuje określone ustawami zadania zlecone przez administrację państwową i zadania własne. Wydział Ochrony Środowiska w imieniu Starosty Otwockiego czuwa nad realizacją zadań m.in. w zakresie:

- 1) gospodarki wodnej;
- 2) ochrony środowiska i przyrody;
- 3) ochrony przeciwpowodziowej,
- 4) bezpieczeństwa obywateli.

Wypełniając te zadania od 2010 r. Wydział prowadzi postępowania administracyjne „w terenie” w sprawie właściwego utrzymania urządzeń wodnych, głównie rowów. W przypadku stwierdzenia ich niewłaściwego utrzymania, Wydział niejednokrotnie zobowiązywał właścicieli tych urządzeń wodnych, w drodze decyzji, do przywrócenia ich pierwotnych funkcji tj. umożliwienia właściwego retencjonowania nadmiaru wód oraz zagwarantowania prawidłowych warunków ich odpływu.

Przyczyny niewłaściwego utrzymania urządzeń wodnych:

- intensywna urbanizacja terenów rolnych,
- brak świadomości społecznej i prawnej,
- brak bieżącej konserwacji rowów, przepustów, drenaży, często również zasypywanie rowów i niszczenie drenowania,

- nieprzestrzeganie przez właścicieli gruntów i tym samym właścicieli urządzeń wodnych przepisów prawa oraz zapisów decyzji administracyjnych np. całościowe utwardzanie terenu, brak zachowania odpowiedniej wielkości terenów biologicznie czynnych,
- brak dokumentacji urządzeń wodnych,
- brak uwzględnienia przy wydawaniu decyzji administracyjnych potrzeb lokalnych pod względem warunków gruntowo – wodnych (np. brak zatwierdzonych obszarów zalewowych),
- występowanie form ochrony przyrody na powierzchni ok. 80% terenu Powiatu.

Dostrzegając tę problematykę narodził się pomysł reaktywacji spółek wodnych w Powiecie. Odbyło się wiele spotkań i mediacji społecznych, a mieszkańcy naszego Powiatu zrozumieli, że ta inicjatywa może mieć znaczny wpływ na poprawę stosunków wodnych. Spółki wodne przejęły obowiązki mieszkańców, którzy nie byli w stanie podolać nałożonym prawem obowiązkom utrzymania urządzeń wodnych i podjęły się zadania przywrócenia właściwych stosunków wodnych na terenach objętych swą działalnością.

Władze Powiatu Otwockiego wspierając ideę powstawania spółek wodnych jak i ich działalność, od samego początku służyły pomocą merytoryczną. Rada Powiatu w Otwocku w dniu 31 maja 2012 r. podjęła uchwałę w sprawie ustalenia zasad i trybu postępowania przy udzieleniu dotacji celowej spółkom wodnym, działającym na terenie powiatu otwockiego oraz sposobu jej rozliczenia oraz powierzyła wykonanie tej uchwały Zarządowi Powiatu. Na podstawie tej uchwały w 2011 r. każdej ze spółek przekazano określoną kwotę z przeznaczeniem na dofinansowanie bieżącego utrzymania wód i urządzeń wodnych na terenie działania spółki.

Wykonane przez spółki prace konserwacyjne polegały na:

- mechanicznym karczowaniu drzew i usuwaniu karp ze światła urządzeń wodnych,
- ręcznym ścinaniu gęstych zakrzaceń i podszycia z dna i skarp rowów,
- odmulaniu mechanicznym i ręcznym urządzeń wodnych,
- profilowaniu dna i skarp rowów oraz cieków naturalnych,
- wymianie przepustów celem właściwego utrzymania urządzeń wodnych i zagwarantowaniu właściwego przepływu wód,
- plantowaniu urobku lub jego wywozie.

Obecnie należy zwrócić uwagę na:

- podnoszeniu świadomości mieszkańców w kwestiach prawidłowego utrzymywania urządzeń wodnych oraz konsekwencji zaniedbań wypełniania tego obowiązku,
- tworzenie nowych spółek i pozyskiwanie kolejnych członków do istniejących spółek wodnych,
- kontynuację działań konserwacyjnych,
- podjęcie współpracy z innymi spółkami wodnymi oraz jednostkami administracji samorządowej na rzecz przewrócenia właściwego utrzymania całego systemu urządzeń wodnych na terenie wykraczającym poza jeden obręb,
- udział spółek w tworzeniu planów przeciwpowodziowych na terenie Powiatu Otwockiego.

Pan Janusz Budny podziękował za podjęcie współpracy na rzecz poprawy stosunków wodnych na terenie Powiatu Otwockiego.

Pani Lucyna Komorowska Przewodnicząca Komisji RLiOŚ podziękowała Zarządowi Powiatu oraz Dyrekcji Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych za przygotowanie spotkania i wieczery wigilijnej.

Wójt Gminy Wiązowny Pani Anna Bętkowska podziękowała za doprowadzenie do powstania tego rodzaju spółek w Powiecie Otwockim, a w szczególności w Gminie Wiązowna. Przedstawiła problemy związane z ich funkcjonowaniem, nawiązując do zaniżonego terenu w Góraszce, na którym ma powstać jeden z największych hipermarketów. Gmina Wiązowna ma w planie sporządzenie programu gospodarki odwodnieniowej.

Głos zabrali również Przewodniczący Spółki Głina Pan Jacek Szostkiewicz oraz Wójt Gminy Celestynów Pan Stefan Traczyk. Wójt podziękował za docenienie roli Gminy Celestynów w działalności spółek wodnych na terenie Powiatu Otwockiego.

Po części oficjalnej nastąpiło łamanie się opłatkiem oraz składanie życzeń.

Ad. 2

Nie było tematów w sprawach różnych.

Ad. 3

Na tym posiedzenie Komisji zakończono.

Protokółowała:

Jolanta Wyszomirska

Przewodnicząca Komisji:

Lucyna Komorowska